

קבלת עמ

ידיעון נציבות קבילות השוטרים והסוהרים

דבר הנציבה:

יש לברך על מה שהושג ולקוות שהשר והפיקוד יצליחו בפעילותם לשיפור תנאי השכר של השוטרים והסוהרים.

נציבות הקבילות ממשיכה בביקורים ביחידות המשטרה ושירות בתי הסוהר. המטרה הינה להנגיש את השירות לשטח ולאפשר למבקשים להיוועץ, שלא בשיחה טלפונית. אנו ממשיכים גם במפגשים עם שדרת הפיקוד. המטרה של מפגשים אלו היא לשתף את ציבור המפקדים לתחושות של פקודים בכל הקשור ליחס לפקוד וגילוי מנהיגות גם במצבים בהם יש להעיר, להעביר ביקורת ואפילו להזהיר ולהעניש.

ר' יפ"ה העירה את עינינו באשר לאופן בו יש לנקד את שם הידיעון. על כך תודתנו.

חגי תשרי מאחורינו וחג החנוכה בפתח. ניחל שנרות החנוכה שבפתח יאירו לכל משפחת המשרתים במשטרה ובשירות בתי הסוהר ובני ביתם. שתצלח מלאכתם ושהעשייה תניב פירות במילוי המשימות החשובות של אכיפת החוק וההגנה על דמותה של החברה בישראל כתברה דמוקרטית שומרת חוק.

בברכת חג חנוכה שמח!

חנה קלר (אורנשטיין)

נציבת הקבילות

גם השנה, כמו בכל שנה לקראת ראש השנה ולקראת חג העצמאות הסתמנה מגמה של עיסוק בנושא הזכאות לדרגת הרני"ג הנכספת. לא נמצא פגם בהחלטת המפכ"ל לשנת תשע"א לאמץ מדיניות שבאה לבטא את הערכתו למגזר הייעודי תוך מתן העדפה לקו קדמי הנושא בנטל כבד מאוד. אין בדבר לבטל את העשייה והחיוניות של שאר המגזרים אלא לקבוע, לעת הזו, תנאי סף לזכאות בהתחשב בשוני שבין המגזרים. כל עוד המדיניות מיושמת בצורה שוויונית שאינה מפלה – הנושא בתחום הסמכות של המפקח הכללי. עם זאת ועל מנת למנוע תסכולים ואי הבנות נראה לנו כנכון להציע שמדיניות המפכ"ל ונציב שב"ס כפי שתקבע לכל שנה ושנה תפורסם ברבים, ערב יישומה.

בנציבות התקבלו פניות רבות, חלקן בכתב וחלקן בשיחות בעל פה, במהלך הייעוץ המקדמי, של ציבור קצינים בדרגות פקד (במשטרה) וכלאי (בשב"ס) שמשרתים תקופה העולה על עשר שנים ומטעם זה הם לא נכללו בהסדר הזכאות לקבלת מענק התמדה. מטבע הדברים הוא שכאשר תוחמים מועד לזכאות תמיד יישארו מחוץ למסגרת הזכאות כאלו שחרגו בתקופה מינימאלית בגינה אין הם עומדים בתנאי הסף.

ההסדר שנחתם עם האוצר הוא צעד קדימה במאמצי השר והפיקוד להטבת שכר הנגדים והקצונה שאינה בכירה. ההסכם נחתם אחר משא ומתן ממושך וצריך לזכור כי לא כל דרישות המשרד והזרועות התקבלו.

נופש משפחות

הקובל מלין על ההחלטה שלא לאפשר לו לכלול את ילדו בנופש משפחות, מהטעם שלבן מלאו 21 שנים במהלך שנת העבודה.

הקובל מציין כי ביקש לצאת עם כל בני משפחתו לנופש משפחות טרם מלאו לבנו בפועל 21 אך הדבר נבצר ממנו.

הזכאות לנופש משפחות מוסדרת בפקודת מטא"ר 07.03.01 – "זכות שוטר לנופש שנתי" ובהוראות נוהל אמ"ש 07.02.02 – "נופש תקציבי: נופש משפחות ונופש מבצעי". הפקודה מעגנת את זכות השוטר לצאת לנופש שנתי בכל שנת עבודה (שתחילתה ב-1 בינואר וסיומה ב-31 בדצמבר של אותה שנה) ומגדירה מיהו בן משפחה הזכאי להיכלל בנופש, ובין אלו: כל מי שרשום ברשומות המשטרה כילד של השוטר, ובלבד שהוא רווק, שטרם מלאו לו 21 שנה.

לטענת הקובל המועד הקובע לקביעת הזכאות הוא ה-1 בינואר. על כן גם אם מלאו לבנו 21 שנה במהלך שנת העבודה הוא זכאי להיכלל בנופש.

נציבות הקבילות הגיעה למסקנה כי המועד הקובע לעניין הזכאות להיכלל בהסדר הנופש המשפחתי הוא המועד בו מלאו לבן המשפחה 21 שנה, בפועל. זאת מהטעמים הבאים:

א. הפקודה והנוהל קובעות את "שנת העבודה" כמועד הקובע למימוש הזכות לנופש משפחות.

ב. ההגדרה בפקודת מטא"ר 07.03.01, כפי שהובאה לעיל אינה מכילה פרשנות אחרת, אלא שזכאות הילד הינה פועל יוצא מגילו במועד מימוש הזכאות. ההגדרה של "שנת עבודה" לא באה אלא להסביר לשוטר ולתחם את התקופה בה עליו לממש את הזכאות. אין בכך להשליך על זכאות הילד הנגזרת במישרין מגילו בפועל במועד מימוש הזכאות במהלך שנת העבודה.

תימוכין לפרשנות זו ניתן למצוא בלשון נוהל אמ"ש הנ"ל המונה את אוכלוסיית הזכאים לצרף את ילדיהם ללא תוספת תשלום בתנאים המצטברים ובין אלו:

א. שילדו אינו נשוי

ב. שגיל ילדו קטן מ-21 שנה.

אילו היינו מפרשים את הפקודה בדרך שהציע הקובל היינו צריכים גם לקבוע שאם ילד של שוטר התחתן לאחר ה-1 בינואר, גם הוא היה בכלל הזכאים. תוצאה זו אינה מתיישבת עם הלשון והכוונה של הוראות אותה פקודה.

מאחר שהקובל מימש בפועל את נופש המשפחות במועד שלאחר הגיע בנו לגיל 21 הרי על פי הלשון הדווקנית של הפקודה פגה זכאותו לצרף את בנו ללא תשלום.

זיכוי קידום - הריון

שוטרת המשרתת במגזר החקירות קבלה על אי קידומה לדרגת רס"ר למרות שעמדה בתנאים לקידום – עברה מבחן שלב 28, מבחן ידע, הוערכה בציון טוב מאוד 1 וההמלצה לקידומה אושרה על ידי מפקד התחנה בה היא משרתת. חרף זאת, במהלך ראיון שערך לה מפקד המרחב הוא הודיע לה כי אינו מאשר את קידומה. מפקד המרחב הסביר סירובו בעובדת היות הקובלת בשמירת הריון ובשל יציאתה העתידית לחופשת לידה. הקובלת הבהירה כי אינה בשמירת הריון אלא בהגבלה ל-4 שעות עבודה וגם זאת רק לאחרונה. עוד הלינה כי היא מופלית לרעה ביחס לשוטרת אחרת העובדת עמה שקודמה על אף שגם היא בהיריון ובהגבלה לגבי שעות עבודתה.

נציבת הקבילות קבעה כי עמדת מפקד המרחב מנוגדת להוראות חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 המורה בסעיף 2א שבו כי:

"לא יפלה מעביד בין עובדיו מחמת...הריון...בכל אחד מאלה:

(1)...

(2) קידום בעבודה;

(3)..."

עם זאת מאחר ובשל הריונה נבצר מהקובלת, באותה עת, לעבור מבחן כשירות גופנית (בוחר בר-אור) הוחלט כי הקובלת תקודם בדרגה במועד בו הייתה זכאית לקידום, בכפוף לקבלת אישור ר' אמ"ש לקידום כחריג, כנדרש.

דינא ר"ג

הקובל מלין על מדיניות המפקח הכללי ליחד את מכסת דרגות הרני"ג שאישר משרד האוצר לראש השנה התשע"א, לשוטרים המשרתים במגזר הייעודי. הקובל מלין כי כמי שמשתייך למגזר המנהלי, הוא והנמנים עם אותו מגזר מופלים לרעה.

לא נמצא כי נפל פגם בהחלטת המפכ"ל לאמץ את המדיניות האמורה וכי יש הצדקה להתערב בהחלטתו.

המפקח הכללי, באמצע מדיניות זו, לגבי ראש השנה התשע"א, רצה לבטא את הכרתו והערכתו לפעילות המגזר הייעודי הנושא בנטל כבד מאוד. אין המדובר באפליה פסולה כי אם בהבחנה מותרת המבוססת על השונות באופי העסקתם של שני המגזרים.

צריך להדגיש כי המדיניות, כפי שצוינה, נקבעה רק לגבי ראש השנה תשע"א.

הערכת עמיתים וציון מה

קצין הליון על האופן בו נערך המבדק הסוציומטרי ביחידה בה הוא משרת, דבר שהביא לטענתו לירידה חסרת תקדים בציון השחק שלו. כתוצאה מכך הוא לא סומן לקידום בדיון התנועות. טענת הקובל הייתה כי בקבוצת המעריכים בהערכת העמיתים נכללו גם כאלה שאינם ברמה היררכית דומה ואינם מבצעים תפקידים דומים מבחינה מקצועית או ניהולית וזאת בניגוד לנוהל אמ"ש בנושא. על כן טען הקובל כי יש לבטל את הערכת העמיתים שנערכה לו. הקובל סבר כי משתבוטל ההערכה יעלה ציון השחק שלו.

הערכת העמיתים -

על-פי סעיף 2.א4) בנוהל אמ"ש 09.01.01 - "הערכת עמיתים וכפפים ביחידות המשטרה", ששימש למחזור 2008 (מחזור ההערכה של הקובל) קבוצת המעריכים תכלול מעריכים שמשרתים באותה יחידה/יחידת על, ברמה היררכית דומה, המכירים זה את זה, נמצאים בקשרי עבודה שוטפים ומבצעים תפקידים דומים מבחינה מקצועית או ניהולית. בסעיף 9.א4) בנוהל נאמר כי הנחיות נוספות באשר לקביעת קבוצות ההערכה מפורטות בנוהל העבודה של ממד"ה. בנוהל של ממד"ה, שנכתב בשנת 2000 והיווה בסיס לנוהל האמ"ש, נאמר כי "קבוצת ההערכה תהיה מורכבת משוטרים שברוב המקרים שייכים לאותה יחידה, נמצאים באותה רמה היררכית ויש ביניהם מכנה מקצועי משותף וקשר. בקביעת הקבוצות יש לדאוג לכך שיהיה בסיס להערכה תקפה והוגנת".

לאור השוני הרב בהרכב ובמבנה של יחידות המשטרה השונות מתבקשת גמישות בבניית קבוצות העמיתים והדבר מתאפשר לאור ההוראות הנזכרות.

על מנת שניתן יהיה לקיים הערכות ביחידות סגלי הפיקוד הורכבה במרבית קבוצות הספ"כ קבוצת הערכה הכוללת שתי רמות היררכיות שונות ובלבד שהיועץ הארגוני בשיתוף עם המפקד סברו שיש בסיס להערכה תקפה.

לצורך קביעת מדרג פיקודי היררכי הדרגה בפועל אינה רלוונטית אלא התפקיד בפועל והכפפות.

בעניינו של הקובל נמצא כי לכתחילה לא היה מקום להכליל את הרל"שית בקבוצת המעריכים וכי הכללת אחד מהמעריכים הנוספים בטעות יסודה. עם זאת, לא היה בכך כדי להביא לפסילת ההערכה. ניתוח טפסי ההערכה של הקובל לימד על שונות בהערכות שניתנו לו. לכן ניתן לקבוע כי הפגיעה בהערכה אין מקורה במעריך יחיד או שני מעריכים.

ציון השחק -

ציון השחק הינו מדד לפוטנציאל קידום מרפ"ק לסנ"ץ. בבירור הקבילה נמצא כי הפער בין ציוני השחק של הקובל לא נבע מהערכת העמיתים האחרונה שנערכה לו כפי שטען.

הקובלת, בעלת תואר ראשון בעבודה סוציאלית, התגייסה לשירות בתי הסוהר כעובדת סוציאלית, לאחר שירות במשטרת ישראל. במהלך בחינת התאמתה לגיוס לשב"ס נאמר לה כי השכלתה האקדמית תוכר לה כהשכלה ישימה וכפועל יוצא מכך היא תתוגמל בתמריץ 20% בגין השכלה ישימה. במועד שלאחר השלמת הליכי הגיוס שונו כללי הזכאות לתמריץ בגין השכלה ישימה למתגייסים חדשים והיא זוכתה בתמריץ בשיעור של 7% בלבד. הקובלת טענה כי בשל שירותה במשטרת ישראל אין להתייחס אליה כגיוס "חדש" ויש לקיים את שנאמר לה, ערב גיוסה לעניין זכאותה לתמריץ בשיעור של 20%.

ביום 16.8.10 הוציאה מחלקת פיתוח ותכנון מש"א הנחיה בנושא "גיררת דרוג שכר במעבר בין גופי הביטחון". בהתאם לאמור באותה הנחיה, "מגוייס חדש אשר עברה פחות משנה בין מועד גיוסו לשב"ס למועד שחרורו מהגוף הביטחוני בו שירת (מ"י, שב"כ/מוסד) יוכל לגרור את דרוג שכרו האחרון ואת זכאויות השכר מכוחו, גם אם המדובר בדרוג שאינו קיים יותר..."

נמצא כי הקובלת עמדה בתנאי ההנחיה וכי גיוסה לשב"ס נעשה במהלך תקופה שאינה עולה על שנה ממועד הפסקת שירותה במשטרה ועל כן קמה לה הזכאות לתמריץ 20%.

עזרה בעכר

הקובל מלין על אי תגמולו בשל עבודה בשכר בה הועסק במתן סיוע לפקחי עיריית נצרת במסגרת פעילות אכיפה בשילוב עם תחנת נצרת.

נמצא כי בעקבות אירוע חמור של תקיפת עובדי עיריית נצרת הונחתה תחנת נצרת לתת גיבוי ואבטחה לפקחי העירייה. הסיוע ניתן בהסתמך על הבטחה של גורמי העירייה לשאת בהוצאות מימון העסקתם של השוטרים שיועסקו במלאכת הגיבוי והסיוע. מאחר ועיריית נצרת לא עמדה בהתחייבותה, לא תוגמלו השוטרים שהשתתפו במבצע בפועל, והקובל בין אלה.

האירוע החריג שהביא לעיבוי מתן הגיבוי והסיוע המשטרתי, גרם לכך שהעסקת השוטרים בשכר נעשתה שלא בהתאם לנוהלים הדורשים כי העסקה כאמור תיעשה רק לאחר שהגוף המזמין מפקיד מראש את הוצאות שכר השוטרים.

בנסיבות אלה, משלא ניתן היה לתגמל את השוטרים שהועסקו במתן הסיוע והתגבור הומלץ לאשר לשוטרים האמורים פגרת מפקד, כל אחד בהתאם למכסת השעות בהן הועסק בעבודה בשכר.

במקביל, נעשתה פנייה ליועץ המשפטי למשטרה לשקול הגשת תביעה כספית נגד עיריית נצרת.

במהלך 24 שעות ביממה. על מנת לעמוד במשימותיו אלו נדרש שירות בתי הסוהר למכסה מינימאלית של כוח אדם שתעמוד בביצוע המשימות הנדרשות. זאת, גם בשים לב להיעדרויות בשל שהייה בחופשה שנתית, יציאה לקורסים והכשרות או מחמת מחלה.

על מנת לעמוד במכסת מצבת כוח האדם הנדרשת מבקש שב"ס מהצבא לשחרר מחובת מילואים את כל הסוהרים שמשרתים בשב"ס תקופה שאינה פחותה משנתיים ולאפשר לאותם סוהרים למלא את שירות המילואים בשב"ס במסגרת יחידת המילואים שהוקמה לצורך זה. תהליך זה של פנייה לצה"ל נעשה כעניין שבשגרה מבלי שהסוהר נשאל על כך. צה"ל בוחן את הבקשות לאור התפקידים הצבאיים אותם ממלא הסוהר במילואים ובהתאם לכללים הנוהגים בצה"ל לעניין שחרור ממילואים.

הליך הצבתו של הקובל ביחידת המילואים בשב"ס נעשה על דעת ובאישור גורמי הצבא.

נכון הוא שבעצם הצבתו, ביחידת המילואים בשב"ס נמנעת ממנו הטבה פוטנציאלית לזכאות ל-1.4 מהשכר למשרתים במילואים מעל 7 ימים ברצף וכך גם לגבי תשלום המענק למשרתי המילואים שהשלימו שירות של 20 ימי מילואים בשנה.

בפועל שב"ס פועל מול רשויות הצבא לצמצום דרסטי של מספר הסוהרים הממלאים את שירות המילואים שלא ביחידת המילואים בשב"ס. רק בעלי תפקידים מיוחדים ונדרשים (וגם הם רק עד הגיעם לגיל 37 שנים) ממשיכים ומשרתים במילואים מחוץ לשורות השב"ס.

לא נמצא פגם בשיקול הדעת ובישום מדיניות שב"ס בנושא זה. עם זאת, ראוי היה לידע את הקובל בדבר השינוי שחל באשר להצבתו במילואים.

לרפ"ק שעבר מרכז הערכה אך לא עבר קורס פו"מ מחושב ציון שחק הנקרא "שחק שני" שכולל 9 מרכיבים בהם: ציון סופי במרכז הערכה לקצונה בכירה, ממוצע הערכות כפיפים כרפ"ק, ממוצעים מהערכות תקופתיות כרפ"ק, ממוצעים מהערכות עמיתים ביחידה, ממוצעים בהערכת עמיתים בסיום קורס מתקדם או ראשי משרדים וציון קורס קצינים.

מאחר שלכל אחד ממרכיבי ציון השחק משקל שונה בנוסחה לחישוב הציון הסופי כך גם ההשפעה על התוצאה הסופית. ככל שהמרכיבים בעלי המשקל הרב יותר בנוסחה הם אלה שמתחת לנורמה כך יורד הציון הסופי בצורה משמעותית.

בנוסף, בשנת 2008 נעשה שדרוג משמעותי של מערכת השחק שכלל שינויים במרכיבי הציון שהוחלו על כלל הרפ"קים במגזר הייעודי. השדרוג כלל גם עדכון מקיף של קבצי הנתונים עליהם מבוססת מערכת השחק לרבות תוספת של נתונים רבים חדשים.

השינויים האמורים יצרו שינויים בציוני השחק של קצינים רבים – לחלקם עלה הציון ולחלקם הוא ירד.

בחישוב ציון השחק האחרון של הקובל נכללו לאור השדרוג האמור נתונים שלא הובאו בחשבון קודם לכן. מאחר שציוניו של הקובל בנתונים אלה היו נמוכים, ולעיתים אף נמוכים בהרבה, מהנורמה וכן מאחר שמשקלם של אלה בנוסחת החישוב היה גבוה ירד ציון השחק שלו בצורה ניכרת.

למרות ממצאי הביורור בקבילה ראינו לנכון, נוכח העולה מכל החומר שהיה בפנינו, להעיר לגורמי ממד"ה כי ניתן היה למנוע מהקובל עגמת נפש מיותרת לו בעת בניית קבוצת ההערכה הייתה ניתנת תשומת הלב הנדרשת והמצופה מהגורמים הנוגעים.

עוד הפנינו את תשומת הלב לצורך לעדכן את נוהל אמ"ש בנושא כך שתהיה הלימה בינו ובין נהלי העבודה של ממד"ה. אנו תקווה כי המתווה החדש שנקבע ע"י ממד"ה ועיגונו בנוהל האמ"ש בנושא יביא למניעת הישנותן של תקלות כפי שנתגלו בעניינו של הקובל.

"הדרך הנכונה לחנך בני אדם היא להיות להם לדוגמא"
(אלברט אינשטיין)

שירות מילואים 2022

מי בקביליות:

חנה קלר (אורנשטיין)	– נציבת הקבילות
חנה פסובסקי-קפלן	– סגן נציבת הקבילות
סניף הדס שפי	– קצינת בירור
סג"ד שאולה הרמן	– קצינת בירור
סניף יוכי בועז	– קצינת בירור
סניף עליזה ארבל	– קצינת בירור
יוכבד איפרגן	– רכזת הלשכה
אורן שרב	– מזכירות
שירה ארגמן	– שירות לאומי

הקובל, סוהר המשרת בשב"ס מספר שנים מלין על ההחלטה לשבצו ליחידת המילואים בשב"ס, מבלי שנשאל או ידע על כך ולהפסיק את שיוכו לשירות מילואים במשמר הגבול וזאת, חרף העובדה שמפקדו במג"ב מעוניין כי הקובל ימשיך למלא את שירות המילואים שלו, ביחידתו. בכך, כך נטען, נגרם לו גם הפסד כספי ונמנעות ממנו ההטבות של המשרת שירות פעיל במילואים כמתחייב מהוראות חוק המילואים וחוק הביטוח הלאומי.

שירות בתי הסוהר, בהיותו חלק בלתי נפרד מהמערכת הביטחונית, נדרש לשירות ותפקוד 365 ימים בשנה